

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér. Előfizetési pénzek és reklamációk BALKÁNYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Dr. VRATARITS IVÁN. Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.</p>	<p>Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények e lap szerkesztőségébe küldendők. Hirdetési díj: 3 hasábos petitor egyszerű hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér. Nyiltér peti sora 50 fill.</p>
<p>Emlék füzet.</p> <p>A fenti cím alatt az elmúlt héten egy érdekesen megint könyv hagyta el a sajtót a mely „a muraszombati járási alapítványi közkorház 1893—1904. évi működése, fejlődése, betegforgalma és gazdasági viszonyairól“ közöl részletesen tanulságos adatokat.</p> <p>E könyvet — a Dr. Geiger Vilmos járási és kórházi főorvos szerint — a kórház választmánya állította össze és nyomatta ki, ezen emberbaráti intézmény 10 éves fenállásának emlékére.</p> <p>Nem méltányolhatjuk eléggé a választmány ezen bölcs cselekedetét, mert egy oly intézmény megalakulását, fejlődését és szabályzatait teszi a nagy közönség előtt ismertté és örökíti meg az utókor számára is, amely a muraszombati járásnak, sok küzdelmek közt megszerzett és épen azért dédelgetett kedvence, sőt büszkesége.</p> <p>Járásunk régi multjáról, ugy is oly édes-keveset tudunk! Pedig hogy valaha, vidékünk nem volt ily elhagyott mint ma, sőt hazánk történelében nevezetes szerep-kört is töltött be nem egyszer, arról Mátyás királynak a szomszéd Regedében ma is</p>	<p>fenálló várkastélya, a borecsai és tótlaki ré- régente gazdag apátságok és népes zárdák romjai; egy 1628. évről fennmaradt kano- nika visitationális jegyzőkönyv amely a muraszombati schola mesterekről, tehát több tanítóról emlékezik meg, holott később egész az 50-es évekig egy tanító is elég volt Muraszombatan: a török háboruk idejéből részint ép állapotban, részint romokban, részint csak nyomaiban fennmaradt meg- erősített várak: mind arról tanuskodnak, hogy itt hajdan szebb élet volt.</p> <p>Fájdalom, hogy mindezekről a régi rég szép időkről csak homályos legendák maradtak fenn, írott emlék ha van is vidé- künk régi multjáról, az elzártan fekszik fő- uraink leveltáraiban.</p> <p>A most lefolyt időkről emléket óhajtott hasonló szomorú sorsból megóvni a kórházi választmány amidőn annak történetét Kováts István kórházi pénztárnok által megíratta.</p> <p>Tulajdonkép csak 10 év történetéről van itten szó, de mivel kórházunk is, mint minden muraszombati közintézmény, csak hosszas küzdelmek és kinos vajadások után valósult meg, azért tulajdonképen 50 év eseményei érintetnek, egy felszázad szereplő</p>	<p>egyénei örökítettnek meg, a járás közjóléte érdekében kifejtett őnzetlen fáradozásaik jutalmazásául.</p> <p>Közlí továbbá ez érdekes könyvecske a kórház ujonnan készített alapszabályait és házi rendjét, amelyekben megismerhetjük ezen mindnyájunk közös tulajdonát képező áldásos intézmény belső szervezetét és ez által érdeklődésünk irányában csak fokozódik.</p> <p>Szintoly érdekes a könyvecske 3-ik része, a mely a kórház vagyonai és beteg forgalmáról tár hű képet elénk, amely rész összeállításra az intézet mostani főorvosának, Dr. Geiger Vilmosnak ügybuzgalmát dicséri.</p> <p>Megtudjuk ez összeállításból, hogy a muraszombati járási közkorházban az első 10 év alatt — tehát akkor midőn még ki- bővitve nem volt, midőn még a kezdet ezer nehézségeivel küzdött — 3011 szerencsétlen beteg nyert gondos ápolást, s fájdalmaiban kényyebűlést; gyógyulva bocsátott el 1396, javulva 1070, gyógyulatlanul 224, meghalt 149.</p> <p>Érdekes megtudni még a kimutatásból azt is hogy az első tíz évben csak az ápol- taktól ápolási díjakkól befolyt 74147 kor. 92 fillér. Ha ezen tekintélyes összeghez</p>
<p>TÁRCA.</p> <p>Isten hozzád...</p> <p>Isten hozzád te bérc s völgyek homálya, Hol reményeim biztató sugára, S ábrándkepe semmivé leve — Hol életem összes reménye s vágya Tört virágként hullt a sírba le; Hol én annyi könnyet hullatték... Isten hozzád megszokott vidék.</p> <p>Sírba szállt ez élet minpen álma, S hasztalan remények új tavasz; Vágyaimnak elhervadt virága, Itt e helyen nem találja azt, — Reményeim sírba vonz feléd, — de Bánatim távozni intenek; Tengerárkánt száll itt rám a bánat, Fáradt szívem már nem bírja meg, Oh, ahol én annyit szenvedék... Isten hozzád megszokott vidék!</p> <p>Bár örömmel kél a fecske utra, Az elhagyott határra vissza néz,</p>	<p>Nem kísért a multból semmi átok, Hogyha elmém erre vissza néz, Ámde nem hint áldást új utamra A szerető hű baráti kéz, Hol egy hű szívet sem nyerhetek. Oh, ahol én mindent elveszíték... Isten veled, hozzád megszokott vidék!</p> <p style="text-align: right;">GYÖRFFY BÉLA.</p> <p>A nők.</p> <p>— A „Muraszombat és Vidéke“ eredeti tárcája. — Ira: SKRILECZ PISTA.</p> <p>Isten teremtési művét Ádámnak, az első embernek megteremtésével befejezte.</p> <p>Hogy mennyire jó barátságban lehetett Isten Ádámval, az a bibliának azon elbeszéléseéből tűnik ki, mely szerint Ádám érzéven valaminek hiányát — bár maga sem tudta minek — gon- doskodott szórakoztatójáról.</p> <p>Semmiből valamit többé nem akart terem- teni, mert teremtési művét már befejezte volt, igy hát segített magán oly képen, hogy az azó Ádám egyik oldalbordáját kiszedvén, nőalakká változtatta át:</p> <p>Ha tehát maga a jó Isten felejtette ki te-</p>	<p>remtés művéből a nőt, nem csodálkozhatunk az ókori barbár népek brutalitásán, midőn a nő rabszolgája a férfinak, hanem igenis joggal me- gbotránkozhatunk az akkori idők művelt nemzetein, melyeknél hol az anyajog, hol az apajog jutott uralomra, sőt voltak népek, melyeknél ha mind- járt annak a nőnek nem is a teljes rabszolgáság, de mindenesetre az alárendeltség jutott osztály- részül.</p> <p>Nézzük csak az ókor biblia szerint Isten ki- választott népet, a zsidónépet.</p> <p>Mózes I. 2. 24. ugy áll: „Azért a férfi elfogja hagyni apját és anyját s fogja követni nőjét s ők egy testet fognak képezni.“ Mózes ezen nyilatkozata nyilván az anyajogot mutatja. Egy másik példája az anyajognak. Nehemias elbeszé- lése, mely szerint egy papnak gyermekei, aki néjét a barsilla törzsből vette, Barsilla gyerme- keinek nevezetnek tehát nem apjuk után nyerik nevüket, pedig az mint pap, előkelő állást foglalt el, hanem anyjuk után.</p> <p>Az anyajognak ilyeneként érvényesülését találhatjuk többé-kevésbé az ókor minden népé- nél, de viszont láthatjuk rövididejűséget, mert az anyajog helyébe az apajog lépett. A nő tel-esen jogtalanlana lett; a házasság adás-vevés tárgya lón, a nő kötelessége a legszigorubb erkölcsiség, a fér-</p>

hözszámítjuk meg azon szinte tetemes summát, ami az alakból és azok kamataiból vidékünkön elkötetett: akkor he kell látnunk, hogy kórházunk nemcsak mint szenvedők asyliuma tölt be megbecsülhetetlen hivatást, hanem mint fontos gazdasági tényező is áldásos intézménynek bizonyul az által, hogy a betegek után előbb a szomszéd stájerba vándorolt ápolási díjakat járásunkban megtartja.

Vajha e nagy gonddal összeállított érdekes „Emlék füzet“ felkeltené és ápolná járásunk érdeklődését és áldozatkész szeretetét a muraszombati járási alapítványi kórház iránt.

Mit tehet a tanító a közegészségügy érdekében?

Jelige: „Én 3 szóban foglalom össze politikámat: tudomány, ország, egészség... Közgazdasági fejlődésünk egyik feltétele a közegészség. E téren az állam s közigazgatás nem tehetnek mindent; de az iskola s az egyház igen sokat.“ (Trefort Á.)

Az utóbbi évtizedekben a közegészségügy jobb lábra állítása hazánkban is egyike a legfontosabb társadalmi kérdéseknek mely elől a népiskolának sem lehet de nem is szabad kitérnie. Ma már a hivatás magasztalan álló néptanítótól megkívánjuk, — és méltán — hogy az ész- és szívképzés nemes munkája mellett ne tévessze szem elől azt sem, hogy a gondjaira bízott gyermekek szintén hivatást megküzdni egykor az élet nehéz harcát, melyben egyik legerősebb fegyverük bizonyára a jó egészség lesz. Ez értelemben munkálkodnia a néptanítónak elmulasztathatlan kötelessége, annál is inkább, mert arra az iskolai életben bő alkalom kínálkozik, ugy a beszéd- és értelemgyakorlatok, mint később olvasmánytárgyalások vagy a természettudományi tárgyak körében.

Szorosan vett „Egészségügy“ tanítását nem is tartom tehát feltétlenül szükségesnek, főképp az egész vagy részben osztatlan népiskolákban. Sokan egész határozottan állást foglalnak ez ellen túlterhelés címén. Mit tegyünk tehát a közegészségügyet illetőleg? Minthogy mi tanítók a jelen társadalomra e tekintetben jobbára csak követhetünk, a leendőre pedig egyedeiben hathatunk leginkább: azért már kezdetül fogva, a mint az a gyermek az iskola küszöbét átlepte, saját példánkkal, szoktatással, felfogásához mért elbeszélésekkel, egy szóval az észszerű nevelés útján ismertessük meg őt az egészség követelményeivel. S ehhez nem kell „tankönyv“ nem kell külön „tantárgy“, csak a mindennapi életben sűrűn kínálkozó alkalmak ügyes felhasználása és a gyermekek közt gyakori egészségellenes szokások (mint pl. padlóra köpés; az iskolaport felerése; poros o. sáros cipővel megjenés; tanítás, alatt, de különösen irás közben való helytelen ülés; igen közelről vagy nyilvánosan való olvasás; napba nézés „farkasszem“; iron nyálazás; könyvnek nyálazott ujjakkal való forgatása; homoknak, pornak egymás arcába való csapkodása; az iskolában ételhulladékok elhányása; hó-, v. jégézés; korai meztelábázás, hideg földre való ülés v. fekvés; meleg kályha mellé húzódás; felhevült állapotban való kabát levétel, vizivás; szeszes italok vagy dohány élvezete; stb. stb.) kitartó irtása, mely végszélyes dolgok a felsoroltakon kívül oly számosak, hogy azokra egész részletességgel kiterjeszkedni e cikkben nem volna lehetséges. Legyen szabad ezekre nézve általánosságban megjegyeznem annyit, hogy ily esetekben, a legszigorubb tiltás sem ér fel a szükséghez kepest adott jóakaratu felvilágosítással.

Tekintve tehát a közegészségügyet, mint egyik legfőbb állami érdeket, a népiskola feladatát abban látom, hogy ismeretessé tegye a népet az egészség természet-szabta törvényeivel. Hogy ezt miképpen tegye, vázoltam néhány rövid szóval a fent elmondottakban; hogy mire terjeszkedjék ki főképpen, azt bővebben szándékozom kifejtetni a következőkben.

Elsősorban és legfőképpen ne annyira elméletileg tanítsuk, mint inkább gyakorlati módon szoktassuk a gyermeket a tisztaságra. Azt ugyan alig fogjuk elérni, hogy ő e mélyreható fogalmat a maga egész terjedelmében át bírja érteni, de odáig juthatunk hogy a tisztaság hiányában kényelmetlenül érezvén magát a gyermek, mindig és mindenben törekedni fog utána; mint mondani szokás; lesz iránta érzéke. Ebben adhatjuk meg neki az egészség egész titkát s alapfölteletét, mert az egészségben minden minden törekvésének minden követelményének végső elemzésében ez a foglalatja: „tiszta s á g“.

Rövid földi életünk folyamán létünkért folytatott nehéz küzdelemünk majdnem kizárólag e három dolog: — táplálkozás, lakás, ruházat — megszerzésére irányul. Ezek tehát ránk nézve életfeltételek, melyek megválasztásában — a mennyiben tőle függ — a mivel ember tudja, hogy mihez tartsa magát, de nem egy köznépünk, melynek legnagyobb része a tekintetben majdnem egészen tájékozatlan. Hogy mily szomorú következményeket von ez sokszor maga után, képtudomásu. Azt mondják a jövő sorsa nekünk tanítóknak kezünkben van, neveljük tehát a jövő társadalom tagjait ugy, hogy azok anyagi létüket e főtényezőivel megismerkedvén s azokat annak idején teljes értékű szerint becsülni tudván, ugy a maguk mint családjuk, társadalmuk egészségének legbővebb öröve váljanak. Szükségesnek tartom e végbő, hogy sokat haljanak illetve lássanak tőlünk növekedéseink az említett dolgokról: táplálkozásról, lakásról, ruházokodásról s mindarról a mi ezekkel szorosabban összefügg.

A táplálkozásról szólva ismertessük meg őket annak helyes módjával, a táplálékul szolgáló anyagokkal, elsősorban pedig azok legfontosabbikkával a levegővel, melyet a nép mint ilyet, nagyobb részt nem ismer ép ezért kellőképpen nem is becsül. Azt, hogy levegő nélkül nem élhetünk, tapasztalja ugyan lépten nyomon, minőségével azonban ugyszólván semmit sem törődik, pedig hát épen ettől függ, hogy életünk lesz-e avagy tán gyilkosunk. (Folyt. köv.)

jét ez semmiképp sem kötötte s e mellett több nőt is vehetett el.

Speciálisan a zsidóktól világitja meg legjobban a nő helyzetét azon hely, mely számukra még mai napig is a templomban ki van jelölve; teljesen elkülvitve a férféktől és lehetőleg ugy, hogy a férfiak ne láthassák őket és még az imádságba sem foglaltatnak.

Még élesebben domborodik ki kezdetben az anyajog, később pedig a nők jogainak elvétele az ókor legműveltebb népénél, a görögöknél.

Az istennökhöz intézett imák és könyörgések elvégzése tisztán a nők joga volt, mert ebből a férfiak teljesen ki voltak zárva. A közügyek terén is nagy befolyással voltak, gyűléseken részt vettek és minden tekintetben tanácsadói voltak a férfiaknak. Azonban pünkösdi királysága volt ez a nőknek itt is, mert következett a férfi uralom, melylyel azután elvesztették állásukat a közügyek terén, a gyűlésekből pedig kizárattak. A férfi büszke kényszerítette nejét és a legnagyobb család számba ment, ha a nő megszegte hűségét, mert az a görög ember ugy gondolta, hogy idegen vörő gyermek jó a családba és így idegen örökli vagyont; innen magyarázhatjuk meg azon szigoru büntetést, halált vagy rabszolgaságot, mely a női hűség megszegőire várt.

A nő szabad helyzetének ily képen vége volt. Ha el akarta hagyni házát a nő, gondosan betakarata magát, nehogy más férfinak tetszését keltsesse.

Érdekes volt a nő helyzete Athénben.

A nő nem nevével szólította férjét, hanem „ur“-nak; ő maga csak szolgáló volt. Nyilvánosság előtt nem jelenhetett meg, az utcára is a legegyszerűbb öltönyben, melyen lefátyolozva távozhatott. Ha házasságtörést követett el, Solon törvényei értelmében életével vagy szabadságával lakolt; ugyanis vagy meghalt vagy rabszolgának adták el.

Hogy a görög nőnek milyen volt a helyzete, épen akkor, midőn Görögország fénykorát élte, azt legjobban láthatjuk Euripides „Medea“-jában, hol ily panaszra nyitja meg ajkait: „Minden élő lény között mi nők vagyunk a legserencsétlenebbek. Hozományunkkal megveszszük férjeinket és még teljes rendelkezési jogot nyer felettünk. És borszató a vesztel! Vajjon milyen lesz ő? Jó vagy rossz? Mert a válás mindig folt marad a nő jellemén és elutasítani azt, kit neki szánunk, nem szabad. És most egészen új körülmények és szokások közé jut és ki kell találnia férje szeszélyeit és kedvét, bár senkinek tanítja arra. Igaz ugyan, ha mindez jól sikerül nekünk és szivesen,

boldogan él velünk szerelmünk tárgya, akkor életünk irigylésre méltó, ellenkező esetben jobb meghalni.

Mindenkiben ösztönszerűleg is az a gondolat támadhat, hogy minő alapon és minék közérzészásával alacsonyítottak le egy a nők és vajjon nem-e igazokozt ezt meggátolni, mert csak nem nyugodhattak bele ily hamar az anyai jogok elvesztésébe?

Erre nézve eltérők a vélemények. Engels azt mondja, hogy ezen óriási átalakulás teljesen bekélt meg volt, végső s midőn már minden előfeltétel meg volt, egyszerű leszávazás a törzsekben vezetett el az anyajog megdöntésére. Ezzel szemben Bachofen több régi írásra támaszkodva, azon a véleményen van, hogy a nők nagyon is heves ellentállást fejtettek ki ezen újítással szemben; támogatja eme véleményét az amazon birodalmakról szóló mondákkal valamint Ázsiában, sőt egész keleten különféle változatokban fennmaradtak.

Az egészben az a csodálatos, hogy görög irodalomban sehol sem találunk megemlítést valamely nagyobb férfi és nő harcáról, amely az anyajog elvesztése körül támadt volna. Voltak helyek, hol vallásbeli kötelezettség volt szemek előtt a legnagyobb erkölstelenség, aminek nagyon természetes, nő volt az áldozata. (Folyt. köv.)

Kisgazdaságok berendezése.

IV.

Ha a közlegelőket nem osztották ki, vagy a tagosításkor ilyenről gondoskodtak s azokon elegendő jó takarmány talál az állat ugy természetes, hogy ugyan azon uton haladhat, mint annak előtte, de ha esetleg erről nem gondoskodtak s a legelőket is szétosztották, vagy csakis a kisebb testű állatok találnak rajta elegendő táplálékot, a nagyobb állatnemek nem, kérdés mit tesz ez esetben a kisgazda? E kérdés megoldásának egy útja van: termeljen annyi takarmányt, hogy abból nyári istállózásra is jusson, e célra vagy a belsőségben rendez be egy takarmányost, vagy ha ez talán kicsi voltánál fogva keresztül vihető nem volna, ugy a tag legközelebb eső részéből tartson fenn e célra megfelelő nagyságu területet.

Ha a tagosítás után a kisgazda fiatal állatait a jászolból kénytelen takarmányozni nyáron át is, gondoskodni kell az istálló szomszédságában valamely szabad térről, hol reggeltől estig azok szabadon mozoghatnak. Az állatok megfelelőleg csak ugy fejlődnek, ugy lesz csak azokból használható igás állat, ha fiatal korban kellő mozgásban részesültek. A csontok, izmok csak ugy fejlődhetnek ha kiskorától fogva folyton mozoghat a növendék állat. Istállóban nevelni igás állatot nem lehet. E területek befásításáról is kell gondoskodni, hogy a nap forró heve és zimankós esős idő ellen kellő védelmet nyújtsanak az ott levő állatoknak, még helyesebb ha fák helyett felszerről gondoskodunk. A növendék állatok reggeltől estig ezen kifutókban vannak, még etetés céljából sem vezetnek ki onnét, így tehát vályukról jászlakról is kell gondoskodni a gazdának. Nagyon kell vigyázni arra, hogy naponként legalább is háromszor friss víz meressék a vályuba. Felszerrel kell lennünk arra is, hogy a napi takarmány rendes időben adassék a kifutókban levő állatoknak. Megfelekedezni róluk semmi esetre sem szabad. Gondos, rendes gazdánál ilyen elő nem fordulhat.

Fontos kérdés az állatállomány nagyságának a megállapítása is. E kérdésre a feleletet a következőkben adom meg. A kisgazda állatállománya mindig akkora legyen hogy gazdaságában elegendő munkákat a legrendesebb időben el tudja végezni s hogy a talajról visszapótlásáról is kellőleg gondoskodhassék.

De nem csak a növénytermelése és állattenyésztése változik át a kisgazdának a tagosítás után, hanem a felszerelésében, gépek és kézi eszközökben is beáll a változás.

Azt említettem már megelőzőleg, hogy a régi rendszer elhagyásával a kisgazda belterjesebben fogja kezelni kisbirtokát, a növénytermelés beállításánál ezt már láttuk is. De hogy a termelőndő növények bő és biztos terméssel halálják meg a gazda fáradságát, feltétlenül jobb megmunkálásban is kell a szántót részesíteni, ugy szintén a növények ápolására is nagyobb súlyt kell fektetni mint eddig. De azt is tudjuk, hogy a talajnak jobb megmunkálása s a növények oszkerü ápolása csak jó gépek és eszközökkel végezhető. A régi ekék ez új rendszer keretében már meg nem maradhatnak, így azoknak újjal pótlásáról feltétlenül gondoskodni kell. Nem szabad megfeledkezni a borona, henger s egyéb esz-

közök beszerzéséről sem. Szóval a tagosítás után a kisgazda gép és eszköz leltárának is gyarapodni kell. Ezen eszközök beszerzésénél nagyon óvatosnak kell lenni a kisgazdának, igen helyesen járnak el akkor, ha azokat szövetkezés útján szerzik, mert így nagyobb mennyiségben rendelve meg, jobb minőséget kapnak és aránylag olcsóbban is jutnak hozzá.

Idők multával átalakításokat kell tennie kisgazdánknak az épületeiben is. Gondoskodnia kell egy minden tekintetben megfelelő trágyatelepről is.

Ha az elmondottakat figyelemmel kísérték szíves olvasóim, azt megszívlelték, ugy a tagosítás okozta új viszonyok nem okoznak nehézséget s nem találja önmélt készületlenül s nem fogják a falu szegényeinek számát szaporítani, sőt a négy ökrös gazdák sorába emelkednek.

Adja Isten, hogy ugy legyen!

Szenteh Dezső

gazd. szaktanár.

HIREK.

— **Helyettesítés.** Horváth Pál muraszombati tb. főszoigabíró három heti szabadság időt nyert. Szabadsága tartamára vármegyének főispánja Döbrentey Antal felsőbíró szolgabírózt rendelte ki a muraszombati szolgabírosághoz.

— **Bucus bankett.** Sinkovich Elek tiszteletbeli főszoigabírónk Muraszombából való távozása alkalmából tiszteletére folyó hó 23-án este bucusbankettet rendeztek jóbarátai és ismerősei a Dobrai-vendéglő ettermében. A banketten részt vettek a szolgabírói hivatal tisztviselői teljes számmal, előlük Pósfay Pongrácz főszoigabíróval, továbbá Muraszombát és vidéke intelligenciájának tagjai nagy számmal. A szép és nagy számú társaság sokszor és sokféleképp kifejezést adott a távozó tb. főszoigabíró iránti rokonszenvének s a sokszor ismét ödö felköszöntök, — melyeknek sorát Aczél M. József kir. albíró nyitotta meg — élénken és a jelen voltak általános helyeslése mellett illusztráltak azt a vesztéséget; amely a köztiszteletben álló és népszerű hivatali távozásával nemcsak a szolgabírói hivatal, de egész társadalmunkat éri.

— **Névpnap.** Mihály nap alkalmából a muraszombati dalárda dr. Skirlecz Mihály körörszót, a dalárda agilis elnöket, f. hó 28-án este szerenád-aldete meg, mely után az ünnepelt meghívására a Fliszár-féle vendéglőben vacsorára gyűltek össze a dalosok.

— **A Casino közgyűlése.** A muraszombati Casino f. hó 27-én d. u. 5 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, abból az alkalomból, hogy Sinkovich Elek tb. főszoigabíró Muraszombából való távozása miatt elnöki tisztéről lemondott. A közgyűlés sajnálattal kénytelen volt tudomásul venni a lemondást és Sinkovich Elek volt elnök büszke és mindig tapintatos vezetéseért jegyzőkönyvi köszönetet mondott. A közgyűlés az ekékent megválasztott elnöki székét egyhangulag Pósfay Pongrácz főszoigabíró megválasztásával töltötte be.

— **Közyűlések.** A muraszombati járási általános tanítói kör október hó 12-én délelőtt az állami iskola helyiségében tartja meg ez ideig rendes évi közgyűlését. — A Vendvidéki Magyar Közművelődési egyesület f. évi rendes közgyűlést szintén október hó 12-én délelőtt tartja meg az állami iskola helyiségében a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2. Pénztárnoki jelentés. 1904. évi zárszámadás. 3. 1906. évi költségvetés és munkaprogramm megállapítása. 4. Tiszttartás. 5. Indítványok.

— **Könyvtárörök.** A Dunántúli Közművelődési Egyesület könyvtára hetenkint szerdán d. u. 1—2 óráig az oroda helyiségében, — gazdakör könyvtára pedig hetenkint esütörtök d. e. 11—12 óráig a kör irodájában áll a közönség rendelkezésére.

— **Elvesztett sétatob.** Saáry J. kir. járásbírónak egy nehéz fekete nyelű és esont gombu séta botja elvesztett 1905. szeptember 19-én a muraszombati —gesztenyesi rendes közlekedési uton. Aki megtalálja vagy hirt ad róla (esetleg a csendőrségnek) jutalomban részesül.

— **Vándorkönyvtár.** A „Dunántúli Közművelődési Egyesület“ ezélt 7 éve, 1898-ban, egy könyvtárt állított fel Muraszombatan, hogy ezzel is a közművelődést előbbre vigye, a könyvtárt most egy újabb állandóan írt maradó 250 kötetes könyvtárral cserélte ki, a régít pedig tölünk Kis-Köszeg baranyamegyei községbe helyezte át. A könyvtárból 7 éven át mintegy 7000 kötetet vettek ki, leginkább Benedek mesemondái, Jókai, Vas Gereben, Verne munkáit és gazdasági műveket olvastak.

— **Hamis pénz.** F. hó 28-án délelőtt egy iskolás fiu egy helybeli üzletben cukorkát vásárolva, hamis forintossal akart fizetni, amit azonban rögtön észre vettek és értesítélet a csendőrséget. A csendőrség Hunyady járásörmesterrel élen rögtön nyomozáshoz fogott, amikor is kiderült, hogy a fiu a hamis pénzt a fúton egy rozoga ház javításán dolgozó kőművesektől kapta, akik azt a ház padlásán találták. A csendőrség akuttata a padlást, ahol több darab primitív öt korlenné utazatot találtak a felhalmozott bádóghulladék között, de a hamis pénz gyártásához használt eszközöknek nem jöttek nyomára. A csendőrség a leletet átadta a járásbíroságnak és ez egyben a további nyomozást is folytathatja tetten.

— **Tüz.** Zsidahegyen, 20-án éjjel 11 órakor kigyuladt Keresmár István pajtája, amitől az istálló is tüzet fogott. A tűz valószínűleg onnan eredt, hogy a pajta mellett vonuló gyaloglaton a tengerifosztásról hazamenő legények pipájából a tűz kipattant. A kár 400 korona, ami biztosítás révén megtérül.

— **Csaló tyúkász.** Gross Herman urdombi koresmároszhoz betért f. hó 20-án Tuczai István légrádi illetőségű tyúkász és kölcsön kért 86 koronát, amint mondá, arra célra, mert Rédecien rakodnia kell s nála nincs pénz. Gross jól ismerve, a kért összeget tanuk előtt meg is adta. Azonban Tuczai mindéddig nem adta meg a kért összeget, amiért Gross feljelentette. Tuczai azonban nem volt Légrádon található s ezért a szolgabíroság körözött. Különös ismertető jele, hogy pupos és hebeve beszél.

— **Lopás.** Urdomban a koresmában több társával együtt mulatott Sinkécz József zsidaihegyi illetőségű legény. Az isteni nektárból azonban annyira részeg lett, hogy hazafelé menve, már a legközelebbi árokban elaludt. Felébredve, azt a szomorú feldezésre tette, hogy a meg nála levő 28 koronát valaki elulajdonította. A tett elkövetésével kedves kollegái gyónisítják.

— **Verekedések.** Gyergyék István vendkővácsi lakos f. hó 17-én kisse kápatos állapotban botorkál hazafelé Radófalvára. Az uton több emberrel találkozott, kik közül Rodi István zsekkesével a feje tetején milyen megszurta. Feljelentette a szolgabíroságnál a jóakarut ismerőt. — Malin Antal radófalvi lakos házában f. hó 18-án este kukoricát morzsolat. Többek közt öv, Zselenzen Franciska is segített a háziaknak, bár az aszony-nyal nem a legjobb batátságban állott. Munkaközben a két aszony két ismét kiütött a per-patvar, de most már nemcsak szóval, hanem tettel is, amennyiben a háziak támogatásával Zselenzen Franciskát ugy helyben hagyta, hogy csak mások támogatásával térhetet haza a vendészerető háztól.

Apró hirdetések.

A A Györy-féle buktató kazános cefrefőző készületek október 15-től november hó 15-éig áll a gazdaközönség rendelkezésére. — Jelentkezhetni a titkárnál.

Gazdakörünk járásunk róna vidéken egy mintagazdaságot óhajt letesíteni; azok, akik ez iránt érdeklődnek, szándékukat jelentsek be a kör titkárnál.

Marhasó kapható kilönként 13 fillérrét, rigail lennag kilönként 44 fillérrét Kardos József muraszombati kereskedésében.

Kercán egy igen jó karban levő, 32 hold szántóföldből és 20 hold rétől álló birtok, melyhez szép gyümölcsös is tartozik, 4 szobás lakóházzal és melléképületekkel együtt here adatik. Bővebb felvilágosítás Tótkeresztúrott Berke Lajosnál nyerhető.

Hirdetések.

Pályázat.

A muraszombati járási alapítványi köz-kórháznál évi 900 korona illetményvel egybekötött és lemondás folytán megüresedett gondnoki, — valamint jóváhagyás esetén 800 korona évi fizetéssel szervezendő és 1906. január hó 1-én elfogajandó ellenőri állások lesznek betöltendők, melyekre a minősítési és szolgálati okmányokkal felszerelt kérvények folyó évi október hó 30-ig beadandók.

A gondnoki állásnál az óvadékképesség is igazolandó.

Muraszombat, 1905. évi szept. 25.

A kórházi bizottság megbízásából:

Pósfay Pongrácz,
igazgató.

SZŐLŐVESSZŐ.

A világhírű „DELAWARE“ vessző adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell!
A szőlészet kincsel

A phyloxera-ellen áll!

Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.

Szülőoltványok mérsékelt áron kaphatók!
Nagymennyiségű sima és gyökeres DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takács
szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: **Alsó-Segesd.**
Központi iroda: **Felső-Segesd.**
Somogy megye.

Egy tanonc

felvétetik vas- és fűszerkereskedésbe

Rabenstein Ignátnál

LUTTENBERG (Stájerország).

Feltételek megtudhatók személyesen vagy levélileg a fenti czégnél.

Iskolakönyveket,

állami, római kath. és evangélikus iskolák részére raktáron tart

Balkányi Ernő papirkereskedő
Muraszombat.

Hirdetések felvételnek e lap kiadó-hivatalában.

Egy majdnem egészen új

varrógép
elutazás miatt olcsón eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

A

„Pesti Napló“ új karácsonyi ajándéka.

Modern Magyar
Festőművészek

a címe új kiadványunknak,

melyet 1905. évi karácsonyi ajándékuul szántuk I. előzetőinknek.

Ez új ajándékmiünk, noha folytatása és kiegészítő része lesz a „Magyar Festőművészet Album“-nak, mégis mint teljesen önálló mű gyönyörű foglalata lesz a modern magyar festőművészet remekeinek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is a magyar irodalmat és magyar művészetet szolgálták, nagyszabású és nagyértékű díszművek százezreire példányával terjesztve el a magyar költészet és festőművészet nagyjainak alkotásait. A remekművek e díszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló“ új és minden eddigi ajándékát túlszárnyaló díszművel: a **Modern Magyar Festőművészek-kel.**

Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki a modern magyar festők alkotásából, nagyrészt mesteri kivitelű műlapokon és

gyönyörű, több színnyomású kepekben.

Ezenkívül be fogjuk mutatni e műben

jelesebb festőink vonzóan megírt életrajzát. A szöveget, amely a modern magyar festőművészet történelmét fogja tárgyalni, elsőrendű esztétikusaink könyved előadásában, színes kepek és rajzok fogják tartítani. Albumunk külső formájában is követni fogja eddigi törekvéseinket és a magyar könyvkiadóművészet újabb alkotása lesz.

Ezt az új, paratlan díszű ajándékunkat megkapja karácsonyra állandó előfizetőinkön kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplora előfizet. — Előfizetés fel- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor., 1/2 évre 14 kor., 1/4 évre 7 kor., 1 óra 2 kor. 40 fillér. — Mutatványszámot szívesen küldünk. Tisztelettel!

A „PESTI NAPLO“ kiadóhivatala.

Vezérszó: Minden darab szappan SCHICHT névvel, tiszta és ment káros alkatrészeketől.

Tanító urak figyelmébe!

A népiskola benépesedésének kimutatása (28. §.) és az összes iskolai nyomtatványok raktáron vannak, u. m.: Iskolai pénztári napló, Iskolai pénztári főkönyv, Népiskolai költségvetési nyomtatvány, Előmeneteli és mulasztási napló, Felvételi napló, Leltári nyomtatvány, Haladási napló, Látogatási napló és Tandíjmentességi iv. Az esetleges raktáron nem lévőket kívánatra megozatom.

Becsés megrendeléseket kér

Balkányi Ernő,
papirkereskedő.

Két tanonc és két segéd
azonnal felvétetik
POPPER KÁROLY

asztabos mester üzletében

Szombathely, Vörösmarty-utca 14.

Izraelita naptárak

kaphatók

BALKÁNYI ERNŐ könyvkereskedésében
Muraszombatban.

100 db cigaretta-hüvely

12 kr.-tól feljebb Balkányi Ernő papirkereskedésében kapható.

„Hermandol“

1000 darab elsőrendű closet-papír
1 korona.

Kapható: BALKÁNYI ERNŐ papirkereskedésében.

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy „Kulcs“ szappant)

használjuk

kiváló hatású tulajdonsága miatt

előnyös eredményvel

bármely mosási célra, ugymint:

saját használatra,
minden ruhaneműnél
és

mindenhez

ami egyáltalában mosva lesz.

Nyomatott Balkányi Ernő gyorsajtóján, Muraszombatban.